

دور یادور دنیا
۱۹

کروآسی | آزیاسرنج تودورویچ
ازدواج‌های مرده
ترجمه/احمد پرهیزی

پیش‌گفتار

تابستان سال ۱۹۹۸ جام جهانی فوتبال در فرانسه. سالن‌های تئاتر خالی می‌شدند و نمایش‌ها به ناکامی خود در برابر محبوب‌ترین ورزش جهانی پی می‌بردند. برخی از کارگردانان و تهیه‌کنندگان ناامید به دنبال نمایشنامه‌هایی بودند که دربارهٔ فوتبال حرف می‌زدند، با این خیال که شاید دوباره تماشاگرانی را به تالارهای تاریک برگردانند.

در این میان، بهترین و موفق‌ترین همایش را تئاتر ملی حومهٔ پاریس، تئاتر ژرار فیلیپ^۱ در شهر سن دونی^۲ برگزار کرد. سی‌ودو نمایشنامه از سی‌ودو کشوری که در جام جهانی شرکت می‌کردند برای اولین بار ترجمه شدند و در همان تئاتر، همزمان با مسابقه‌ها نمایشنامه‌خوانی شدند. از ایران هم نمایشنامهٔ معمای مهیار معمار اثر رضا قاسمی ترجمه و اجرا شد.

نمایشنامهٔ ازدواج‌های مرده «نماینده» کشور کرواسی در این

---

1. Gérard Philipe

2. Sanit-Denis

جشنواره بود. با وجود این که تک تک اجراهای این جشنواره را با شوق و حتی ولع زیادی چندین بار دیدم، به یاد دارم که این نمایشنامه تأثیر غریبی روی من گذاشت و خوشحالم که می‌توانم امروز این حس را با مخاطب فارسی‌زبان تقسیم کنم.

آزیا سرنچ تودوروویچ در سال ۱۹۶۷ در زاگرب به دنیا آمده. پس از تحصیلات عالی در مدرسه هنرهای دراماتیک زاگرب، چندین نمایشنامه نوشته است و بسیاری از آن‌ها را در کرواسی، انگلستان یا آلمان روی صحنه برده یا به صورت رادیویی اجرا کرده است. او در سال ۱۹۹۷ جایزه شبکه بی‌بی‌سی را برای بهترین نمایشنامه رادیویی از آن خود کرد. ازدواج‌های مرده سال ۱۹۹۰ در کرواسی و ۱۹۹۴ در فرانسه اجرا شد.

از جمله نمایشنامه‌های دیگر این نویسنده: زندگی، ۱۹۸۹؛ اتاق سبز، ۱۹۹۲؛ در چشمان جنگل من، ۱۹۹۳؛ به یخستان خوش آمدید، ۱۹۹۵.

فیلمنامه: شکاف، ۱۹۹۳.

داستان کوتاه: عقب‌نشینی، ۱۹۹۰.

ازدواج‌های مرده سفری است میان واقعیت و تخیل، دنیای مرده‌ها و زنده‌ها و پیوند آنان. رؤیا و کابوس، مرگ و زندگی، عشق و وحشت، اسرار و واقعیت در این نمایشنامه درهم آمیخته‌اند و از آن متنی شاعرانه ساخته‌اند.

تینوش نظم‌جو